

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1974

16 MAI 1974.

**Proposition de loi modifiant l'article 969
et abrogeant l'article 970 du Code civil.**

DEVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi vise à supprimer le testament olographe.

Disposer par testament est un acte juridique d'une très grande portée. Aussi n'est-il plus admissible que des testaments olographes soient faits de la manière la plus irréfutable, dans une forme indigne d'un acte juridique aussi important, ni qu'ils contiennent des dispositions inexécutables ou donnant lieu à des contestations et à des procès qui durent des années.

Chacun connaît des cas où une seule et même personne fait un testament à tout bout de champ — plusieurs fois par an — au gré de son humeur du moment envers les bénéficiaires. Il y a des personnes qui rédigent un testament sur un morceau de papier d'emballage ou sur une enveloppe. Des legs sont faits pour des personnes décédées ou des associations qui n'existent plus, ou encore en faveur de bénéficiaires qu'il n'est pas possible d'identifier.

L'intervention d'un notaire doit être à la fois un frein et une garantie : un frein à la multiplication inconsidérée de testaments successifs; d'autre part, une garantie de précision quant aux clauses et à l'identité des bénéficiaires.

L'on objectera que de nombreuses personnes font un testament olographe après mûre réflexion et aussi en bonne et due forme. Le fait est indéniable, mais il faut bien reconnaître que, dans la très grande majorité de ces cas, le texte a été rédigé par un notaire ou du moins après consultation d'un notaire, si bien que ces testaments olographes ressemblent déjà sur de nombreux points aux testaments authentiques.

R. A 9707

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1974

16 MEI 1974.

**Voorstel van wet tot wijziging van artikel 969
en tot opheffing van artikel 970 van het Burgerlijk Wetboek.**

TOELICHTING

Dit voorstel strekt ertoe het eigenhandig testament af te schaffen.

De uiterste wilsbeschikking is een zeer belangrijke rechtshandeling. Het is dan ook niet langer aanvaardbaar, dat eigenhandige testaments gemaakt worden op de meest onbezonnen manier, in een vorm die deze belangrijke rechtshandeling onwaardig is en met beschikkingen die niet uitvoerbaar zijn of aanleiding geven tot jarenlange betwistingen en procedures.

Iedereen kent gevallen waar éénzelfde persoon om de haverklap — verschillende keren per jaar — een testament maakt naar gelang zijn goede of kwade luim ten opzichte van de begunstigden. Er zijn personen die een testament schrijven op een stuk inpakpapier of op een briefomslag. Legaten worden gemaakt voor personen en verenigingen die niet meer bestaan of die niet kunnen geïdentificeerd worden.

De tussenkomst van een notaris moet tegelijk een rem en een waarborg zijn. Een rem tegen de onbezonnen vermenigvuldiging van opeenvolgende testaments. Een waarborg anderzijds voor de precieze vaststelling van de wilsbeschikkingen en van de begunstigden.

Men zal opwerpen, dat heelwat personen een eigenhandig testament maken, na rijp overleg, en in een behoorlijke vorm. Dis is ongetwijfeld juist, maar men zal moeten erkennen dat in het overgroot aantal van de gevallen de tekst van het testament werd ontworpen door een notaris of minstens na raadpleging van een notaris. Die eigenhandige testaments hebben dus reeds veel gemeen met de authentieke testaments.

R. A 9707

La seule objection sérieuse que l'on puisse formuler serait que le testament perdrait son caractère secret si l'on supprimait le testament olographe.

Mais cet argument n'est pas tout à fait pertinent, étant donné que le testament mystique subsiste. De plus, il est en fait inexact que les dispositions d'un testament par acte public soient tout simplement livrées à la publicité. L'on peut prendre ses précautions lors du choix d'un notaire, comme du lieu et du moment de la réception de l'acte, de telle sorte que les proches parents ignorent totalement l'existence du testament.

S'il y a là un inconvénient, il reste cependant sans commune mesure avec les désavantages résultant du maintien du testament olographe.

*
**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er.

L'article 969 du Code civil est modifié comme suit :

« Un testament pourra être fait par acte public ou dans la forme mystique. »

ART. 2.

L'article 970 du même Code est abrogé.

ART. 3.

Le Roi est autorisé à mettre toute disposition légale en concordance avec la présente loi.

Het enige ernstige bezwaar zou kunnen gemaakt worden, is dat het testament door de afschaffing van het eigenhandig testament zijn geheim karakter verliest.

Dit is niet helemaal juist vermits het testament in besloten vorm blijft voortbestaan. Bovendien is het in feite onjuist, dat de beschikkingen van een openbaar testament zomaar aan de openbaarheid worden prijsgegeven. Men kan zijn voorzorgen nemen bij het kiezen van een notaris en van plaats en ogenblik van het verlijden van de akte, derwijze dat de naastbestaanden totaal onwetend zijn van het bestaan van het testament.

Indien dit een bezwaar is, weegt het evenwel niet op tegen de nadelen die voortspruiten uit het voortbestaan van het eigenhandig testament.

L. LINDEMANS.

*
**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1.

Artikel 969 van het Burgerlijk Wetboek wordt gewijzigd als volgt :

« Een testament kan bij openbare akte of in besloten vorm gemaakt worden. »

ART. 2.

Artikel 970 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

ART. 3.

De Koning wordt gemachtigd om alle wettelijke bepalingen in overeenstemming te brengen met deze wet.

L. LINDEMANS.